

ВПЛИВ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Місаренко Т. О.-здобувач вищої освіти факультету менеджменту

Миколаївський національний аграрний університет

Одним із найболючіших питань впродовж розвитку незалежної України є таке явище, як міграція. Кожна її хвиля забирає певну частину

молодого, талановитого та перспективного населення країни. На сьогоднішні масштаби міграції впливає не тільки світова глобалізація, а й та ситуація, яка склалася в державі. Нестабільність економічної і політичної ситуацій, стрімке підвищення рівня безробіття, низький рівень життя – все це є безпосереднім каталізатором збільшення відтоку населення з країни, як трудових мігрантів, так і молоді. В результаті цього, дослідження у сфері міграції населення та її наслідків в Україні є дуже актуальним.

Вагомий внесок у створення та розроблення основних нормативних аспектів, класифікацій та тенденцій трудової міграції українського населення, зробили такі вітчизняні науковці, як: О. Заклета, О. Малиновська, А. Мокій, С. Пирожков, Є. Савельєв, О. Позняк, В. Новик, А. Платонов, О. Пуригіна, І. Маркова, О. Сича, В. Трощинського, К. Чернова, А. Шевченко.

Не зважаючи на їхню значну наукову працю, актуальною залишається потреба різнобічних досліджень наслідків міграції.

Мета дослідження полягає у визначенні основних економічних наслідків трудової міграції населення нашої держави. Тому основними завдання, при виконанні дослідження є: здійснити аналіз основних демографічних ситуацій; визначити заходи, які зменшили б негативні наслідки процесу трудової міграції на економіку країни.

За період становлення України як держави, міграція набуває все більших масштабів. Так, в середньому на строк від 1 місяця до 1 року на роботу закордон виїжджають більше як 5 млн. осіб [1]. Спостерігається тенденція зростання виїзду не лише з міст, а і з сіл, особливо прикордонних областей. До цих людей, в основному, належать чоловіки у найбільш працездатному віці (30-45 років). Кожного року з приводу тимчасового працевлаштування на постійне чи тимчасове місце проживання офіційно їде 45-50 тис. осіб, тобто лише певна частка від припустимої загальної кількості емігрантів [2]. За даними Інституту соціології НАНУ, 12% домогосподарств України мають хоча б одного члена сім'ї, який працював або працює закордоном. Такі масштаби міграції українських громадян зумовлюють

великі втрати робочої сили, які можуть мати в майбутньому серйозні негативні наслідки для економічного розвитку України.

Крім того, проведення перепису населення, який не відбувався з 2000 року, допомогло б краще зрозуміти, скільки людей насправді проживає в Україні і скільки відповідно, мігрували[5].

Внутрішня міграція України також має свої особливості, серед яких [4]:

- істотне зменшення кількості мігруючого населення;
- перевага переїздів між регіонами у напрямку із заходу на схід; значні обсяги міграційного обміну між сусідніми областями;
- незначний обсяг міграції на територіях, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- зменшення впливу сільського населення;
- відсутність державних програм, спрямованих на вирішення проблем, що мають місце у внутрішній міграції.

Трудова міграція, як і безробіття, є природним процесом ринкових відносин. Однак Україна стала одним із основних трудових донорів для країн Західної Європи, тоді як ринок праці самої держави потребує фахівців практично у всіх галузях економіки [3].

Отже, міграція робочої сили закордон має для України, як правило, негативні наслідки, до яких належать:

- 1) втрата країною найбільш конкурентоздатної частини власних трудових ресурсів;
- 2) уповільнення темпів розвитку науково-технічного прогресу в зв'язку з чисельною інтелектуальною еміграцією українських вчених за кордон;
- 3) поширення випадків зловживань та обман громадян приватними агентствами з працевлаштування;
- 5) виникнення політичних та економічних претензій до нашої країни в зв'язку із збільшенням нелегальної трудової еміграції українців;
- 6) використання наших громадян за кордоном на низькокваліфікованих, важких роботах зі шкідливими умовами праці,

наявність випадків їх дискримінації та експлуатації з боку місцевих роботодавців та ін.

Щоб мінімізувати негативні сторони трудової міграції та підтримувати позитивні, держава має покращити збір даних про міграцію. Лише розуміючи обсяг міграції, ми зможемо повноцінно оцінити її вплив на економіку України[5].

Отже, на сучасному рівні розвитку нашої держави надзвичайно актуальним є питання щодо врегулювання міграційних процесів. Важливим є залучення іноземного інтелектуального капіталу, стимулювання повернення своїх співвітчизників і формування належної законодавчої бази для створення і розвитку інтелектуального капіталу на Україні, що сприятиме і загальному покращенню і прогресивному розвитку країни.

Список використаних джерел

1. www.ukrstat.gov.ua. – офіційний сайт Державного комітету статистики України.
2. Малютін І.А. Трудова міграція з України: тенденції розвитку // Зовнішня торгівля. – 2008. - №2. – с. 97-102.
3. Нітова М. А. Особливості міграції населення України
4. Тодаро М.П. Экономическое развитие. - М:ЮНИТИ, - 2005. – 666 с.
5. Михайлишина Д. [Українці емігрують: як це впливає на економіку країни. -2019р.](#)

Науковий керівник – Христенко О.А., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств МНАУ